

Brassói Ujlap

Szerkesztőség: Kolostor-u. 23. sz. — Telefon 110.
Kiadóhivatal Hentschel H., Kapu-u. 72.
Telefon 356.
Fióközlet Kolostor-u. 25.

Társadalmi napilap.
Megjelenik vasárnap és ünnepnap kivételével mindennap d. u. 5 ó.
Felelős szerkesztő: **Kölcze Károly dr.**
Szerkesztő: **Buszek Béla.**

Előfizetési árak:
1 óra házhoz hordva 60 fill.
Vidékre postán küldve 1 K.
Egyes szám ára 2 fillér.

Népoktatásunk.

Brassó, 1911. jan. 10-én.

Rendesen úgy van az ember, ha a legbecesebb kincseknek a birtoklója is, nem vet azokra nagy ügyet, mihelyt azonban más birtokában van a sokszor könnyelműen oda-dobott tulajdon, akkor kezdjük sajnálni, miért nem lehet az a miénk s akkor már nagyobb áldozatoktól sem riadunk vissza. 1868-ig mindenki természetesnek találta, hogy az iskoláztatás isteni rendelésnél és történeti jogon az Egyházat illeti. A példabeszéd is az Egyház leányaként állította az iskolát a köz-tudatba. Az idők folyásával az idegenből ide-portalált szellem mind mélyebben bocsájtotta csápjait a hitvallásos iskolákba. A törvényhozásban megcsinálták, hogy a község pénzén a hitvallásos iskolát fejleszteni nem lehet, lett legyen a községtanács bár a legjobb akaratú az ügy iránt, a királyi tanfelügyelőnek, megyei törvényhatóságnak ragaszkodni kell a törvény betűjéhez. Ha a katolikus iskola jószágával, nevelési módjával bármint is kiválik a versenyben, ha elmeztik az izmosodáshoz szükséges anyagi erőnek forrását, az elpusztul előbb utóbb feltétlenül.

Természetesen egy csapásra meg lenne oldva vesztélyben forgó iskolakérdésünk, ha életképes autonómiát kapnánk. Mely a hívő sereget jobban hozzá tudná láncolni birtokainkhoz. Ha a vallási és tanulmányi alap az autonómia birtokába jönne, helyes kezeléssel s ha jövedelmei eredeti céljokat szolgálnák, óriási lendítene a hitvallásos iskolák sorsán. Ámde reménybeli feltevéseken csak kártyavárakat lehet építeni, nem pedig oly erős bástyákat, melyek a nemzeti életnek, a vallás-erkölcsi nevelésnek fenntartói: az iskolák. Ellenségeink áldozatokat nem kímélve, fáradhatatlanul döngetik a hitvallásos iskolák omladozó falait. Elterjedt sajtójjukkal a közvéleményt hangolják a hitvallásos iskolák ellen.

Az Egyház ellenségei dühödt harcot vívnak a keresztény kultúra ellen. Küzdelmük

ben már sok sikert arattak. Felfogásuk már is tért hódít mindenfelé. Lassan, a béke jelszavával, az egyenlőség hamis cégére alatt rabolnak meg minden jogunktól. Mikor a hitvallásos iskolát elközösítik, akkor még azt a látszatot keltik, mintha a nép javát munkálnák, hogy terheket vesznek le roskadozó vállaikról. Pedig az átadás első hetében a gondnoksági ülés legelsején a recipiált polgár követeli, hogy most már nemuljon el az iskolában a „Miatyánk“ s mi természetesebb, másnap egy gyerek miatt a gyermekeknek már megtiltja a tanító, hogy a menyeyei Atyától kérjék a mindennapi kenyeret. Evés közben jön az étvágy. A nagy siker-től elbódult „új iskolafelügyelő“ azt követeli, hogy az évszázadokon át a kereszt alatt folyó oktatásnak legyen vége: ki a keresztel az iskolától. Mikor a mi érdekeinkről van szó, akkor jönnek a hamis próféták és farizeusok a kultúra érdekében, a haza nevében: engedjünk. Mi pedig mint loyális emberek: engedünk. Csak kétszer kell így engednünk 50 százalékot és mindent elal-kudtunk. Nem elég, hogy a katolikusok óriási anyagi áldozatot hoznak iskoláik ingyenes átadásával, hiába fejében ezen áldozatokért, még erkölcsi pofonokat is szó nélkül tűrnek s az őstől öröklött legdrágább jogot könnyelműen eljátszák.

Az eszmék forrongásban vannak. S így kerül az iskola ismét homlokterbe. Az a hamupipőke, melylyel évtizedeken át sem törődött, most állandóan felszinen levő elsőrangú tényező, mert azok, kik a régi Magyarországot ki szeretnék forgatni sarkaikból, jól tudják: aki az iskola, azé a jövő! Nekünk is meg kell ezt érteni, nem szabad tétlenül nézni a hálósövögetők áldatlan, meg-tévesztő munkáját, meg kell védeni jogainkat. Ne engedjünk egy parányit sem, az elvesztett területeket hódítsuk vissza. A népnevelés óriási ereje ma nagyrészt még az egyháznak a birtokában van, azonban a mily óriási erőt képvisel a népiskola, épp olyan óriási anyagi erőt is kíván.

Az Országos Katolikus Magyar Iskolaegyesület közszükségletként jelenkezett a fórumon, hogy táborba szólítsa mindazokat, akik a keresztény kultúráért lelkesednek. A hívő szózatot meg is értette egy-két ezer

ember, ámde olyan óriást, mint a minő a népoktatás, azt ilyen kis táborral nem lehet sem működésben tartani, sem irányítani.

A Katolikus Iskolaegyesület eddigi tevékenysége elég biztosítékot nyújt arra, hogy jó uton halad a keresztény kultúrának fenntartásában. Ámde a fokozott igényeknek csak akkor tud majd megfelelni, ha minden katolikus szülő támogatni fogja törekvéseit mert elsősorban a szülőnek kell azon munkálkodni, hogy gyermeke hitvallásos nevelésben részesüljön, nehogy emléké a si on tul is a jövő nemzedék átka kísérje.

Hirek.

Brassó 1911. január 10-én.

Eljegyzés. Jancsó Mihály, a brassói közkörház gondnoka eljegyezte Csiszér Gizuskát Vardotfalváról.

A brassói magántisztviselők cabaret estélye. A Brassói Magántisztviselők Egyesülete t. hó 29-én, a Vigadó összes termeiben estélyt rendez. A meghívókat a jövő héten bocsátja ki a rendezőség és ugyanekkor veszi kezdetét a jegyek elárusítása is. Jegyek válthatók a Simay testvérek és Hiemesch Vilmos lensori üzleteiben, valamint az estély napján a Vigadó pénztáránál a rendes pénztári órák alatt.

Tanuljunk eszperantóul! Az eszperantó világnyelv, amelyet az egész világon immár majdnem kilenc millió ember beszél, s amelynek már Magyarország minden nagyobb városában van sok taggal bíró helyi csoportja, Brassóba is elérkezett. Ij. Marich Ágoston, a hazai eszperantó mozgalom fáradhatatlan apostola, a „La Verda Standard“ eszperantó lap szerkesztője jan. 15-én Brassóban eszperantó propaganda előadást tart, s kellő számú hallgató jelentkezése esetén 8—10 napos tanfolyamot rendez. A tanfolyam díja mindössze 5 korona, amelybe azonban a szövetség valamint a helyi csoport tagsági díja, továbbá a „La Verda Standardo“ eszperanto lap előfizetési díja is be van számítva. A nyelv megtanulását egy-

Kovács István

Ezipészmester

Brassó, Fekete-utca 18.

Elegáns és kifogástalan cipőket legújabb divat szerint felelőség mellett készítek. Javításokat elvállalok pontos kiszolgálás és szolid árak mellett.

részt praktikus haszna, másrészt pedig azért is különösen ajánljuk, mert az eszmét a legkiválóbb egyháztudósok is pártolták. A nagyváradi premontrie főgimnáziumban már melléktantárgyként tanítják. Jelentkezni lehet Klimits Gyulánál, a Brassói Lapok szerkesztőségében, valamint lapunk szerkesztőségénél is.

Újévi üdvözlés megváltás címén id. Kölce István 5 koronát, Györgyakab Miklós 2 koronát és Kölce Károly dr. 3 koronát adományozott az új orgona fellállításának céljaira.

75 éves Kronstädter Zeitung. Helybeli német lapársunk, a Kronstädter Zeitung, fennállásának 75 éves évfordulóját most ünnepli. Szívvel gratulálunk és nagyra becsüljük munkásságát, melyet saját elveit napfényre juttatott.

Ifjusági előadás az Apolló bioszkopban. Holnap szerdán délután a r. k. elemi fiu val. nint az elemi és polgári leányiskolák növendékei részt vesznek a 4 órás előadáson, az egyes osztályokban kihirdetett belépti díjak mellett. Ez előadáson a szülők is részt vehetnek rendes helyárok mellett. Nagyon kívánatos hogy minél több szülő adjon alkalmat gyermekeinek e gyönyörű szép, és tanulságos bibliaikép megtekintésére.

Alarcos fejdísz-bálra a meghívók szétküldése már megkezdődött. Mindazok kik meghívóra igényt tartanak kéretnek ebbeli szándékukat az egylet titkáránál bejelenteni. Werzár Kálmán szívesen fog eleget tenni a felszólalásnak. Különben a készülődések a fejdísz bálra már is nagyban folynak. A r. kath. nőegylet bálja különben is oly jó hír-

névnek örvend, hogy minden reklám fölösleges. A bálterem díszítésében is az idén különlegességek lesznek melyek a bál fényét emelni fogják.

Esperesi kerületünkben jelenleg két plebánosi állás van üresedésben: a baroti és sepsiszentgyörgyi. Mindkettőre a pályázat f. hó január 31. jár le. A baroti plebániát választás útján fogják betölteni, a sepsiszentgyörgyit a főpásztor, nevezi ki plebánost. A plebánia hívei várva várják új lelkipásztorukat.

A Népszövetségi Estélyre a falragaszok hívogatják olvasóközönségünket a megjelenésre: A szinelőadás táncal van egybekötve. Szinre kerül Erdősi darabja: A mi fentart minket. A próbák máris nagyban folynak, úgy hisszük, hogy mindnyájan ott lesznek azok, kiknek hivatásuk támogatni a legtisztább kath. egyesületet, a népszövetséget. A tiszta jövedelmet zászló alapra fordítják. Jegyeket Csiby Kolostor-utcai üzletében lehet váltani.

A kis tolvaj. Tegnap délelőtt a rendőrségen feljelentést tett egy brassói lakos hogy a gőzfürdőben a zsebéből 9 koronát loptak el. A rendőrség a vizsgálatot megindította, mely csakhamar eredményre vezetett, a tolvaj a román gimnázium tanulója. A pénzt meg találták.

Az oberammergaui passiójáték az Apolló bioszkopban. Az Apolló bioszkop igazgatósága engedve a közkíváнатnak a dec. hó 21 és 22-én előadott Jézus születése élete, és halála menybemenetelec. díszes színes képet előadja. Négy napon, hétfőn, kedden, szerdán és csütörtökön, naponta 3 előadásban, 4, 6, 8 órakor kerül ismét mű-

sorra. Ez előadás megtekintését, mely ugy bibliai ismeretünket eleveníti fel, mint Palesztina fekvését ismerteti meg velünk, nagyon is ajánljuk olvasóink figyelmébe.

Elfogott nemzetközi betörő. Karácsony előtti éjszakán, mint már lapunkban is megírtuk, Szabadkán egy bankban betörési kísérletet követett el egy betörő banda. Munkájukban megzavartattak s így tervük nem sikerült. A nyomozás szerint Brassó felé vették útjukat s sikerült is őket egynek kivételével elfogni. Az elmenekültet ki szersmind a banda főnöke is volt, a brassói rendőrség kiváló detektívje, Dimény, fogta el. Tettét tagadja. Midőn a bukaresti rendőrség által elküldött fényképet s betöréseinek leírását eléje tárták elismerte ezeket, de hogy a szabadkaiban részt vett volna, tagadja. A betörő általánosan Ledopulos nevet használta, de a most Bukarestről érkezett iratokból kiűnt hogy igazi neve Stefan Demeter.

Állami és vármegyei altisztek mulatsága a Central szállodában. „Az állami és vm. altisztek” az idén is megtartják szokásos mulatságukat. Belépődíjak: Családjegy (3 személyre) 3 kor. személyjegy 1:20 kor. A mulatság kezdete este 8 ó. A műsor következő: 1. Nyitány. Játssza Dick György zenekara. 2. Szaval Dankó Józsefné. 3. Klaszikus csavargó. Hármás jelenet, előadják Sikovics István, Kóti József, Simon János. 4. Hegedű szóló zenekísérettel játsza Khély E. 5. Karperec. Vigjáték I felvonásban. Szereplői Fazakas József, Dankó Józsefné, Beleznay Gyula, Makkai Irénke, Benedek Sándor. Műsor után természetesen következik a tánc.

A nyomdahelyiség

áthelyezett

Kapu-utca 72. sz. a.